

TANTÁRGYI ADATLAP

I. TANTÁRGYLEÍRÁS

1. ALAPADATOK

1.1. *Tantárgy neve (magyarul, angolul)*

Műszaki termodinamika G • Engineering Thermodynamics G

1.2. *Azonosító (tantárgykód)*

BMEGEENBGTD

1.3. *A tantárgy jellege*

kontaktórási tanegység

1.4. *Kurzustípusok és óraszámok (heti/féléves)*

kurzustípus	óraszám (heti)	jelleg (kapcsolt/önálló)
előadás (elmélet)	2	-
gyakorlat	2	kapcsolt
laboratóriumi gyakorlat	-	-

1.5. *Tanulmányi teljesítményértékelés (minőségi értékelés) típusa*

félévközi érdemjegy

1.6. *Kreditszám*

4

1.7. *Tantárgyfelelős*

neve:	Dr. Györke Gábor
beosztása:	adjunktus
elérhetősége:	gyorke.gabor@gpk.bme.hu

1.8. *Tantárgyat gondozó oktatási szervezeti egység*

Energetikai Gépek és Rendszerek Tanszék (<http://www.energia.bme.hu/>)

1.9. *A tantárgy weblapja*

<https://edu.gpk.bme.hu>

1.10. *A tantárgy oktatásának nyelve*

magyar, angol, német

1.11. *A tantárgy elsődleges mintatantervi jellege*

kötelező

1.12. *Közvetlen előkövetelmények*

Erős előkövetelmény:	-
Gyenge előkövetelmény:	-
Párhuzamos előkövetelmény:	-
Mérföldkő típusú előkövetelmény:	-
Kizáró feltételek:	BMEGEENAETD, BMEGEENBETD, BMEGEENBEMT

(nem vehető fel a tantárgy, ha korábban teljesítette az alábbi tantárgyak vagy tantárgycsoportok bármelyikét)

2. CÉLKITŰZÉSEK ÉS TANULÁSI EREDMÉNYEK

2.1. Célkitűzések

A tantárgy keretében a hallgatók elsajátítják az energiaátalakítási technológiák fizikai alapjait képező műszaki termodinamikai ismereteket. Megismerkednek a termodinamika fogalomrendszerével és terminológiájával. Alkalmazzák a termodinamika főtételeit, közeg- és folyamatmodelljeit a gyakorlatban elterjedt berendezésekre, gépekre, folyamatokra. A tantárgy közvetlenül a munkaerőpiacon is hasznosítható tudás átadása mellett a későbbi tanulmányok alapjait készíti elő, mint például, de nem kizárólag áramlástan, hőenergetikai gépek, áramlástechnikai gépek stb.

2.2. Tanulási eredmények

A tantárgy sikeres teljesítésével elsajátítható kompetenciák:

A. Tudás

- Tisztában van a műszaki termodinamika fogalomrendszerével, terminológiájával, problémafeltérési és megoldási módszertanával.
- Felidézi az energia megjelenési formáit, az energiaközlési formákat (kölcsonhatásokat) és az általános energetikai vizsgálat lépéseit.
- Általánosan értelmezi a tiszta közegek és néhány modellközeg, mint az ideális gáz állapotdiagramjait.
- Összehasonlítja az ideális gáz és valós közegek fizikai és matematikai modelljét.
- Különbséget tesz ideális és valós gázok viselkedése között a kompresszibilitási tényező (reálfaktor) definiálásával.
- Rendszerezi zárt rendszerek energiaanalíziséhez szükséges törvényeket, modelleket és mennyiségeket.
- Rendszerezi folyamatosan átáramlott nyitott rendszerek energiaanalíziséhez szükséges törvényeket, modelleket és mennyiségeket.
- Érti az entrópia fogalmát és alkalmazásának gyakorlati jelentőségét, valamint kapcsolatát a második főtétellel.
- Összekapcsolja a második főtétel korlátozásait az energiaátalakító körfolyamatok működésével.
- Értelmezi a belsőégésű motorok és a gázturbina helyettesítő körfolyamatait, állapotváltozásait és energetikai mutatóit.
- Érti a gőzkörfolyamatok működését, a berendezések alapvető működési elvét, a bennük lejátszódó folyamatokat és legfontosabb energetikai indikátorokat, energiatranszportokat.
- Ismeri a gáz- és gőz munkaközegű hűtőkörfolyamatokat, illetve hőszivattyúk működési alapjait és energetikai mutatóit.

B. Képesség

- Felhasználja a műszaki termodinamika fogalomrendszerét, terminológiáját, problémafeltérési és megoldási módszertanát a feladatok megoldása során.
- Kiszámítja egyszerű rendszerek állapotváltozásai során fellépő energiatranszportokat és a rendszer energiaformáinak megváltozását.
- Vázolja az ideális gáz és a tiszta közegek legfontosabb állapotdiagramjait (p-T, T-v, p-v, T-s, p-h, h-s).

- Kiszámítja az ideális gáz és valós közegek állapotjelzőit és anyagjellemzőit.
- Vázolja az ideális és a valós gázok viselkedése közötti különbséget a kompresszibilitási tényezőn (reálfaktoron) keresztül.
- Meghatározza zárt rendszerek energiaanalíziséhez szükséges törvényeket, modelleket és energiatranszportmennyiségeket.
- Azonosítja a folyamatosan átáramlott nyitott rendszerű berendezések releváns és elhanyagolható energia- és anyaaáramait.
- Felhasználja az entrópia fogalmát és alkalmazásának gyakorlati jelentőségét, valamint kapcsolatát a második főtétellel a feladatok megoldása során.
- Alkalmazza a második főtétel korlátozásait az energiaátalakító körfolyamatok és részfolyamataik elemzése során.
- Azonosítja a belsőégésű motorok és a gázturbina helyettesítő körfolyamatait, állapotváltozásait és energetikai mutatóit.
- Elemzi a gőzkörfolyamatok működését, a berendezések alapvető működési elvét, a bennük lejátszódó folyamatokat és legfontosabb energetikai indikátorokat, energiatranszportokat.
- Különbséget tesz a gáz- és gőz munkaközegű hűtőkörfolyamatok, illetve hőszivattyúk működési alapjai és energetikai mutatói között.

C. Attitűd

- Törekszik az együttműködésre az ismeretek bővítése során az oktatóval és hallgató társaival.
- Folyamatos ismeretszerzéssel bővíti és tökéletesíti tudását.
- Nyitott az információtechnológiai eszközök használatára.
- Bővíti a termodinamikai problémamegoldáshoz szükséges eszközrendszerét.
- Törekszik a pontos és hibamentes feladatmegoldásra.
- Törekszik az energiahatékonyság és környezettudatosság elvének termodinamikai feladatok megoldásában való érvényesítésére.

D. Önállóság és felelősség

- Önállóan végzi a termodinamikai feladatok és problémák végiggondolását és adott források alapján történő megoldását.
- Értékeli a megfelelően megalapozott kritikai észrevételeket.
- Egyes helyzetekben – csapat részeként – együttműködik hallgatótársaival a feladatok megoldásában.
- Javaslatot tesz problémák rendszerelvű megközelítésű megoldására.
- Együttműködik a csoportos prokektekben a csoporthoz tartozó társaival.

2.3. Oktatási módszertan

Az előadásokon frontális oktatás keretében történik az ismeretátadás, melyekhez számításos példafeladatok kapcsolódnak, ezzel elősegítve az elmélet gyakorlatba történő átültetését. Az előadásokon videók, animációk és más vizuális eszközök segítik a jobb ismeretátadást. A gyakorlati foglalkozásokon a hallgatók aktív részvételük keretében a témakörökhöz kapcsolódó számításos feladatokkal sajátítják el szükséges ismeretek alkalmazásához szükséges megoldási technikákat és elveket.

2.4. Tanulástámogató anyagok

---

a) Tankönyvek

Cengel and Boles (2015): Thermodynamics, An Engineering Approach (Eighth Edition), ISBN 978-0-07-339817-4

b) Jegyzetek

Környey T. (2016): Termodinamika. Egyetemi jegyzet, Műegyetemi Kiadó

c) Letölthető anyagok

<https://edu.gpk.bme.hu>

2.5. A tantárgyleírás hatályossága

Hatályosság kezdete:

2024. július 1.

Hatályosság vége:

2028. július 15.

II. TANTÁRGYKÖVETELMÉNYEK

3. A TANULMÁNYI TELJESÍTMÉNY ELLENŐRZÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE

3.1 Általános szabályok

Minden témakörhöz tartozik egy szintfelmérő értékelés, amely az alapvető összefüggések elsajátítását ellenőrzi és azok alkalmazását fejleszti és elősegíti az elvárt kompetenciák megszerzését. A félév során két összegző tanulmányi teljesítményértékelést szükséges a hallgatóknak teljesítenie. A összegző tanulmányi teljesítményértékelések a hallgatók az egyes témakörökben szerzett mélyebb tudás, képesség, attitűd és önállóság típusú kompetenciák meglétét ellenőrzi és méri. Két fakultatív részteljesítmény-értékeléssel (házi feladat) többletpont szerezhető, emellett az összegző tanulmányi teljesítményértékelésekre történő felkészülést támogatják.

3.2 Teljesítményértékelési módszerek

A. Szorgalmi időszakban végzett teljesítményértékelések részletes leírása

1. Évközi teljesítményértékelés

típusa: szintfelmérő (diagnosztikus) értékelés

darabszáma:10

célja, leírása:A tantárgy által tárgyalt témakörök (fejezet) alkalmazási készségén keresztül mérik a vonatkozó tudás, képesség, attitűd, autonóm és felelősség típusú kompetenciaelemeket. A diagnosztikus értékelések ismétlése vagy javítása nem lehetséges. Az értékeléseken egyenként kettő pont szerezhető. Egyenkénti és összességében vett minimumkövetelmény (elérendő pontszám) sem tartozik a diagnosztikus értékelésekhez. Az szintfelmérő értékelések online, távolléti formában teljesítendőek a témakör ismereteinek átadását követően a kijelölt napon vagy időszakban. Céljuk, hogy a hallgatók a közvetített ismeretanyag alkalmazását a félév során folyamatosan alkalmazzák és sajátítsák el, ezzel biztosítva a tudás és képesség típusú kompetenciaelemek hosszú távú és magas szintű alkalmazóképességét, amely a később szakmai tantárgyak ismeretanyagának hatékonyabb elsajátítását segíti.

2. Évközi teljesítményértékelés

típusa: összegző (szummatív) értékelés

darabszáma:2

célja, leírása:Az összegző teljesítményértékelések a tantárgy által közvetített valamennyi kompetenciaelem meglétét ellenőrzik és mérik. Az első összegző teljesítményértékelés témaköre az első főtétel nyitott berendezésekre történő alkalmazáig terjed tervezetten, a második pedig az ezt követően közvetített ismereteket ellenőrzi. Céljuk, hogy az egyes mikroismereteket átfogó alkalmazásához szükséges kompetenciákat meglétét ellenőrizzék és mérijék. Az összegző értékelések online, távolléti formában teljesíthetők.

3. Évközi teljesítményértékelés

típusa: részteljesítmény (formatív) értékelés, egyszerű

darabszáma:2

célja, leírása: A fakultatív jellegű házi feladatokat többletpont szerezhető (2 x 5 pont). Teljesítésük nem kötelező. A házi feladatok az összegző tanulmányi teljesítményértékelésekre való felkészülést segítik. Legalább egy héttel az összegző tanulmányi teljesítményértékelések kezdeti időpontját megelőzően kerülnek kihirdetésre. Kizárólag online, távolléti formában teljesíthetők a tantárgy Moodle oldalán. Számításos feladatokból épülnek fel. A házi feladatokon szerzett többletpontot, akkor is figyelembe vesszük, ha a szintfelmérő értékeléseken és az összegző tanulmányi teljesítményértékeléseken szerzett pontok összege nem éri el az elégséges szintet.

B. Vizsgaidőszakban végzett teljesítményértékelés (vizsga, ha releváns)

A vizsga elemei:

1. írásbeli részvizsga
-
2. szóbeli részvizsga
-
3. gyakorlati részvizsga
-
4. évközi eredmények beszámítása
-

3.3 Szorgalmi időszakban végzett teljesítményértékelések részaránya a minősítésben, aláírás megadásában

azonosítója	részarány
1 . Évközi teljesítményértékelés	20 %
2 . Évközi teljesítményértékelés	80 %
3 . Évközi teljesítményértékelés	0 %

3.4 Vizsgaelemek részaránya a minősítésben (ha releváns)

típus	részarány
írásbeli részvizsga	0 %
szóbeli részvizsga	0 %
gyakorlati részvizsga	0 %
évközi eredmények beszámítása	0 %

3.5 Érdemjegy megállapítás

érdemjegy • [ECTS minősítés]	teljesítmény %-ban kifejezve
jeles(5) • Excellent [A]	95% felett
jeles(5) • Very Good [B]	90% .. 95%
jó(4) • Good [C]	80% .. 90%
közepes(3) • Satisfactory [D]	65% .. 80%
elégséges(2) • Pass [E]	50% .. 65%
elégtelen(1) • Fail [F]	50% alatt

Az egyes érdemjegyeknél megadott alsó határérték már az adott érdemjegyhez tartozik

3.6 Jelenléti és részvételi követelmények

Az előadások legalább 0%-án (lefelé kerekítve) jelen kell lenni.

A gyakorlatok legalább 70%-án (lefelé kerekítve) tevőlegesen részt kell venni.

3.7 Javítás, ismétlés és pótlás különös szabályai

A javításra, ismétlésre és pótlásra vonatkozó különös szabályokat a TVSz általános szabályaival együttesen kell értelmezni és alkalmazni.

Évközi összegző teljesítményértékelések egyenként eredményesen teljesítendő-e?

NEM

Összegző teljesítményértékelés javítási, illetve ismétlési módja első alkalommal:

az összegző (szummatív) teljesítményértékelések csak ÖSSZEVONTAN javíthatók, illetve ismételtelhetők

Összegző teljesítményértékelés ismétlő-javítási lehetősége engedélyezett-e, ha igen, milyen formában:

az ismétlő-javítás összevont formában lehetséges

Korábbi eredmény figyelembevétele javítás, ismétlés-javítás esetén:

több eredmény közül a hallgató számára kedvezőbbet kell figyelembe venni

Részteljesítmény értékelés javítási, illetve ismétlési módja első alkalommal:

a részteljesítmény értékelés(ek) ezen csoportjába tartozó teljesítményértékelés nem javítható, illetve nem ismételtelhető, az eredmény megállapítás a TVSZ 122. § (6) bekezdésben foglaltak szerint

3.8 A tantárgy elvégzéséhez szükséges tanulmányi munka

Tevékenység	óra/félév
részvétel a kontakt tanórákon	56
félévközi készülés a gyakorlatokra	14
felkészülés az összegző teljesítményértékelésekre	32
részteljesítmény értékelés feladatának kidolgozása	8
további, a teljesítéshez szükséges munkaidő ráfordítás	18
összesen	128

3.9. Tantárgykövetelmények hatályossága

Tantárgykövetelmények hatályosságának kezdete: 2024. július 1.

Tantárgykövetelmények hatályosságának vége: 2028. július 15.

4. KIEGÉSZÍTŐ INFORMÁCIÓK

4.1 Elsődleges szak

A tantárgy elsődleges (fő) szakja, amelyen meghirdetésre kerül és amelyhez a kompetenciák kapcsolódnak:

Gépészmérnöki

4.2 Kapcsolódás a KKK rendelet céljához és (szakos) kompetenciáihoz

---

Ez a tantárgy a KKK rendeletben meghatározott, következő kompetenciák fejlesztését szolgálja>

a) tudás

- Ismeri a műszaki szakterület alapvető jelentőségű elméleteit, összefüggéseit és az ezeket felépítő terminológiát.

b) képesség

- Műszaki szakterületen felmerülő problémák megoldásában képes alkalmazni a megszerzett általános és specifikus matematikai, természet- és társadalomtudományi elveket, szabályokat, összefüggéseket, eljárásokat.

c) attitűd

- Törekszik a széles körű, átfogó műveltség elsajátítására.

d) önállóság és felelőség

- Önállóan képes mérnöki feladatok megoldására.

4.3 A tantárgy teljesítéséhez ajánlott előzetes ismeretek

Tudás típusú kompetenciák

(azon előzetes ismeretek összessége, amelyek megléte nem kötelező, de a tantárgy eredményes teljesítését nagyban elősegíti) -

Képesség típusú kompetenciák

(azon előzetes képességek és készségek összessége, amelyek megléte nem kötelező, de a tantárgy eredményes teljesítését nagyban elősegíti) -